

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ**  
**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ**

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

«\_\_\_» \_\_\_\_\_ 2018 р.

**Голова приймальної комісії**

\_\_\_\_\_ **І. С. Бондар**

**ПРОГРАМА**

**фахових випробувань для абітурієнтів,  
що вступають на II курс  
за спеціальністю 024 «Хореографія»**

Обговорено та схвалено  
на засіданні Вченої Ради  
факультету хореографічного  
мистецтва протокол № 12  
від 22 лютого 2018 р.

## **Пояснювальна записка**

На II курс спеціальності 024 «Хореографія» приймаються особи, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста з даної галузі знань або споріднених спеціальностей; особи, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста за іншою спеціальністю; особи, які здобули ступінь бакалавра, освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, ступінь магістра. Якщо абітурієнт подав заяви з певної спеціальності і на денну і на заочну форми навчання, то вступне випробування він складає єдине, за розкладом денної форми навчання.

**На вступному випробуванні абітурієнт повинен виконати такі завдання:**

- дати відповіді на питання, що передбачають перевірку теоретичних знань з професійно-орієнтованих дисциплін і практичних навичок відповідно до обсягу I курсу;
- виконати підготовлений заздалегідь танцювальний фрагмент або етюд на визначену абітурієнтом тему. Тривалість етюду – 1-1,5 хв. Вибір музичного супроводу та хореографічного тексту (лексики) повністю залежить від абітурієнта.

**В ході виконання завдань абітурієнт повинен виявити такі уміння і навички:**

- продемонструвати теоретичні знання та практичні навички з фахових дисциплін, а саме:
  - мистецтво балетмейстера;
  - техніка виконання та методика викладання фахових дисциплін (відповідно до спеціалізації);
- продемонструвати певний рівень готовності кістково-м'язового апарату до занять хореографією;
- продемонструвати певний рівень володіння координацією;
- продемонструвати певний рівень втілення художньо-образного змісту виконуваного хореографічного твору.

## **ПРОГРАМА ВИПРОБУВАНЬ**

### **Спеціалізація «Народна хореографія»**

#### **Основні рухи танців центральних областей України**

Загальна характеристика регіону. Локальний і національний колорит в танцях центральних областей України.

Основні танцювальні рухи центральних областей України.

#### **Танець в житті українського народу**

Соціальні, історичні, економічні та географічні умови життя народу, їх вплив на формування і розвиток українського народного танцю.

Зв'язок українського народного танцю з піснею, звичаями, обрядами, побутом народу. Жанри українського танцю.

## **Жанри і тематичний поділ українських народних танців**

Жанрове і тематичне розмаїття українських народних танців. Хороводи як один з найдавніших видів народного танцювального мистецтва. Поділ хороводів на тематичні групи. Побутові танці як основа української народної хореографії. Класифікація побутових танців. Сюжетні танці, відтворення у них явищ навколишнього життя і природи. Тематичні групи сюжетних танців.

## **Значення діяльності В.Верховинця для розвитку української народної хореографії**

В. М. Верховинець як талановитий композитор, хормейстер, педагог із музичних дисциплін, фольклорист, засновник теоретичних засад українського національного танцювального мистецтва.

Вивчення народної хореографії, створення стрункої системи запису фольклорного танцювального матеріалу, розробка методичних основ його опанування та сценічного втілення В. М. Верховинця по праву можна вважати основоположником теоретичних засад українського національного танцювального мистецтва. Він уперше в Україні з наукових позицій підійшов до,

Науково-теоретична та творча спадщина В. М. Верховинця, її значення для становлення та розвитку українського народно-сценічного танцю як самостійного виду хореографічного мистецтва.

## **Книги К.Василенка «Лексика українського народно-сценічного танцю» та «Український танець» (стисла характеристика)**

Василенко Ким Юхимович (5.03 1925 – 13.01 2002) – заслужений діяч мистецтв України, доктор мистецтвознавства, професор. Його науково-творчі доробки: 16 монографій, підручники «Лексика українського народно-сценічного танцю», «Український народний танець».

Книга «Лексика українського народно-сценічного танцю (1971, 1990, 1996 рр.) - перша у світовій хореографічній науці спроба проникнення у глибину проблеми, дослідження з морфології руху та його структури - взаємопов'язаних пластичних елементів, їх характерних ознак та різноманітного використання у різних жанрах та видах українського танцю.

У підручнику «Український танець» (1997р.) дано обґрунтування та тлумачення низки проблемних питань теорії, методики хореографічної педагогіки, практики, пов'язаних із шляхами розвитку українського народного хореографічного мистецтва, та його основи - лексики.

## **Стильові особливості українських народних танців та їх районування**

Районування українського народного танцю: Центральна Україна, Західний регіон, Полісся та Волинь, Поділля, Слобожанщина, Південна Україна. Вплив географічного положення, характеру праці, побутових умов та соціально-економічних факторів, культурних взаємозв'язків суміжних районів на стильові особливості.

## **Українські побутові танці. Тематика, лексика, композиція, музика**

Побутові танці, їх місце, у житті й побуті українського народу. Виконання на сімейних та масових святах, гуляннях. Танець як невід'ємна частка багатьох ритуалів, звичаїв. Відображення менталітету українців - героїзм, волелюбність, оптимізм та ін.

Особливість українського побутового танцю життєдайність, емоційність та колективний характер виконання, бурхливий темперамент.

Розподіл побутових танців відповідно до стилістики на три групи. Перша — метелиці, гопаци, козачки; друга — коломийки, гуцулки, верховини; третя — польки та кадрилі.

### **Танець як мистецтво в часі і просторі**

«Танець» (з нім. «танц») як особливий вид художньої діяльності. Танцювальні рухи. Танець як мистецтво в часі і просторі. Час як тривалість звучання музики та, відповідно, тривалість танцю. Простір як площа, на якій проходить танцювальна дія.

Види мистецтв:

1. статичні – скульптура, архітектура, живопис, графіка, орнамент
2. часові – музика, поезія, кіно, телебачення
3. в часі та просторі – пантоміма, цирк, театр, балет, народний танець

### **Хореографічне мистецтво та його різновиди**

Види хореографічного мистецтва:

- класичний танець;
- народний танець (фольклорний, народно-сценічний, характерний);
- історико-побутовий;
- бальний танець;
- сучасний танець.

### **Етюд як основа балетмейстерської майстерності**

Етюд (з фран.) – «вправа». Завдання етюдної роботи. Постановка етюдів. Сюжетні етюди. Вимоги до етюдної роботи. Ділення етюдів на теми.

### **Хоровод як один із найдавніших видів хореографічного мистецтва**

Хоровод - один з основних видів народного танцювального мистецтва розподіляється за тематикою: хороводи на побутову тематику, хороводи в яких оспівується природа. Орнаментальні та ігрові хороводи. Лексика характеризується простотою. Особливості композиційної побудови визначаються тематикою. За темами хороводи поділяються: хороводи, в яких відтворюються явища; побутові, обрядові, та хороводи в яких, відтворюються трудові процеси .

### **Робота балетмейстера з музичним матеріалом**

Принципи роботи балетмейстера з музичним матеріалом:

- створення хореографічного твору на готовий музичний твір. Врахування його особливостей при хореографічному втіленні;
- написання музики композитором відповідно до сценарно-композиційного плану, підготовленого хореографом. Тісна співпраця балетмейстера і композитора;

- підбір фрагментів музичних творів відповідно до задуму балетмейстера.

### **Книга А.Я Ваганової «Основи класичного танцю».**

Внесок методики А.Я Ваганової «Основи класичного танцю» в теорію та практику класичного балету. Форми класичного танцю. Основні поняття класичного танцю. Група *battements* та група *ronds de jambes*. Позичії рук та їх роль в екзерсисі. Позичії класичного танцю. Зв'язуючі та допоміжні рухи. Стрибки та оберти. Спрямування системи Ваганової на розвиток технічності та виразності виконання. Продуманість навчального процесу, стійка постановка тулубу, правильна постановка та вільне володіння руками, свідоме засвоєння кожного руху, розуміння прийомів розвитку координації рухів, поступове ускладнення екзерсису. Значення методу Ваганової для розвитку жіночого та чоловічого танцю.

### **Екзерсис класичного танцю та його структура**

Зміст терміну *exercice* (екзерсис). Мета і завдання екзерсису в класичному танці. Комплекс рухів, вправ біля станка і на середині залу, спрямованих на удосконалення техніки виконання. Структура екзерсису.

Мета і завдання екзерсису біля станка і на середині залу. Дотримання основних вимог і реалізація принципів класичного танцю. Розвиток сили ніг, дотягнутості, виворотності, танцювального кроку *plié*, формування навичок координації, виховання апломбу. Відпрацювання всіх проміжних етапів.

*Adagio* як самостійна частина уроку. Різноманітність використання рухів в *adagio*. *Allegro* (стрибки) як завершальна частина уроку. Техніка стрибків та особливості виконавських прийомів. Елевація та баллон як стрибкові прийоми.

### **Злиті вправи на середині залу в класичному танці.**

*Temps lié* як загальноприйнята усталена хореографічна комбінація в школі класичного танцю. Рухи які входять до складу *temps lié*. Різноманітність форм *temps lié*. Партерні та стрибкові *temps lié*. Послідовність вивчення та поступовість технічного ускладнення комбінації *temps lié*. Значення злитого (кантиленного) характеру виконання *temps lié* для розвитку координації. Значення *temps lié* для виховання виразності виконання.

### **Походження та розвиток народного хореографічного мистецтва**

Загальні питання походження і розвитку народного хореографічного мистецтва. Народні танці як складова народних обрядів і свят. Залежність танцю від трудової діяльності людини.

Вплив географічних, історичних та соціальних умов на розвиток народного хореографічного мистецтва.

Використання в танцях музичних інструментів, побутових аксесуарів(рушники, хустки,пляшки, віяла, шаблі і т.ін.). Вплив на манеру і характер виконання танців національного одягу.

### **Структура екзерсису в народно-сценічному танці**

Послідовність вправ біля станка. Основні принципи послідовності вправ біля станка: від простих рухів до складних; контрастне чергування рухів – повільних і швидких, дрібних, гострих і широких, рухів на присідання з рухами

на витягнутих ногах. Мінімальне використання вправ і рухів, які повторюють екзерсис класичного танцю. Загальна характеристика тренувальних вправ біля станка.

Побудова вправ і комбінацій біля станка відповідно до хореографічного матеріалу, який вивчається на середині залу, з метою засвоєння технічно складних рухів і вироблення більш впевненої манери їх виконання на середині зали.

### **Специфічні особливості російського танцю.**

- Джерело російського танцювального мистецтва – народні ігри, старовинні обряди, пісні та хороводи. Великий внесок у розвиток російського танцювального мистецтва зробили скоморохи, які здавна були основними виконавцями пісень і танців. Російський чоловічий танець передає силу, спритність, завзятість, широту та свободу рухів, поважність до жінки. Жіночим танцям характерна плавність, строгість, скромність, грайливість, кокетство. Російський народний танець поділяється на два основних жанри – хоровод і пляска, які в свою чергу складаються з різноманітних видів. Хоровод поділяється на два види - орнаментальні та ігрові хороводи. Жанр пляски більш різноманітний, він складається з найбільш древніх, традиційних видів – одиночна пляска, парна пляска, перепляс, масовий пляс, групова традиційна пляска, - так і з видів, увійшовши в побут більш пізнього часу, - кадрилль, лансьє, полька. Різновиди кадрилль: ігрова, плясова, квадратна, лінійна, колова. Основні рухи російського танцю.

### **Специфічні особливості танців Прибалтики**

#### **Литовський танець**

За своїм характером литовські танці спокійні або стримано пошвавленні. Їм властива простота і безпосередність. З початку до кінця танець виконується або плавно, або весело, жваво, без різких змін ритму. Відмінна риса литовських танців – продуманість побудови, складність композиції, різноманітність і багатство фігур. Саме в малюнках танців особливо позначилася творча фантазія литовського народу. До цього треба додати, що всі рухи і перестроювання в танці точно встановлені, ніяка імпровізація не допускається.

Походження танців в литовській народній хореографії пов'язане з різними моментами сільськогосподарських робіт, з працею і побутом литовського народу. Традиційні литовські танці: «Ругучай» (колоски), «Малунелис» (млин), «Кубілас» (кадушка, бочка), «Кальв'ялис» (коваль), «Шяучус» (шевчик, чоботар), «Шустас» (шумні веселощі), «Суктинис» (кружляти), «Садуте» (весільний танець).

#### **Латвійський танець**

Найбільш давнього походження - ігри та танці, що виконувалися на святах на честь зустрічі або проводів зими, весни, літа. Латвійські народні танці діляться на парні та групові. Парні танцюють по колу проти годинникової стрілки. У групових танцях виконавці також стоять парами. Найчастіше бере участь в них чотири або вісім пар, в деяких – три пари. Музичний розмір танцю: 2/4, 4/4, 3/4, 6/8. Основні рухи танцю не складні: простий крок, біг, підскок, галоп, полька та ін.

Рухи вальсу для латиської хореографії не характерні, навіть в танцях на 3/4 з поворотом виконується не вальс, а легкий біг або крок з підскоком. Навпаки, фігури латиських народних танців складні, саме в них полягає краса танцю. За характером виконання латиські танці зазвичай спокійні, без різких рухів, без контрастних, переходів або зміни ритмів. Найбільш відомі танці: «Гатвес-Дея» (алея), «Ачкупс», «Цімду Паріс» (пара рукавиць), «Руцавіетіс».

### **Естонський танець**

За характером виконання естонські танці іноді стримані, іноді більш жваві, але завжди спокійні. В рухах позначається зібраність, властива національному характеру естонського народу.

В естонському селі до останнього часу зберігся старовинний звичай: іграми й танцями відзначати закінчення сільськогосподарських робіт. Танці були також необхідною приналежністю естонського весілля. Старовинні танці були масовими або парно-масовими, виконувались найчастіше по колу.

Порядок фігур у танці і руху кожної фігури точно встановлені, ніякої імпровізації не допускається, пара за парою рухається зазвичай по колу проти годинникової стрілки.

- Традиційні естонські танці: «Йоксу-полька» – живий, веселий, легкий парний танець, заснований на підскоках, поворотах з підскоками і легкого бігу, що показує сама назва танцю, що походить від слова «йокс» - біг, «Инглизка» (танець кадрилиного плану), «Пульга-танц» (чоловічий масовий танець з палками), «Ямая лабаялг» («Ямая» – назва місцевості, «лабаялг» – ступня) – парний танець, виконується спокійно і повільно. Сучасні популярні народні танці: «Сінокос», «Льон», «Сільська полька», «Гойдалки кличуть».

### **Елементи віртуозної техніки чоловічого та жіночого танцю**

Рухи віртуозної техніки: присядки, стрибки, оберти. Місце та значення вправ віртуозної техніки на заняттях з народно-сценічного танцю. Професійні фізичні здібності (стрибок, координація, гнучкість) та методика виконання вправ віртуозної техніки.

### **Драматургія в хореографічному творі**

Драматургія – (від грецької – «драма») означає «дія».

*Експозиція* – знайомство глядачів з дійовими особами, їх характерами, місцем та часом дії.

*Зав'язка* – це частина танцю, де між дійовими особами визначаються їхні взаємовідносини, персонажі вступають в дію, визначається конфлікт.

*Розвиток дії* – поступове наростання, напруження дії, виникнення ряду взаємовідносин, які призводять до найвищого напруження.

*Кульмінація* – найвища точка розвитку дії, найвище напруження дії танцю, де повністю розкривається його тема та ідея.

*Розв'язка* - це завершення дії, розв'язання конфлікту.

### **Чинники, які впливають на формування танцювального мистецтва різних народів**

Формування танцювального мистецтва прямо пов'язане з таким чинниками:

- трудова діяльність людини.

- суспільний устрій;
- кліматичні, географічні умови.

Ці чинники формують особистість нації, її менталітет, який проявляється, зокрема, у народній творчості, в тому числі й у народному танці. Відповідно у кожного народу формуються свої танцювальні традиції.

Крім того, неабияке значення у формуванні танцювального мистецтва має й суспільний устрій країни, поширені вірування, катаклізми, такі як війна, епідемія тощо. У наш час розвиток хореографічного мистецтва вже не є довільним і спонтанним – він багато в чому залежить і від діяльності хореографів, балетмейстерів, основне завдання яких – зберегти і розвинути це древнє і вічно юне мистецтво.

### **Провідні професійні хореографічні колективи України – носії культури народу**

В Україні створена широка мережа професійних хореографічних колективів: Національний заслужений академічний ансамбль танцю України ім. П.Вірського (м. Київ, 1937р.).

Національний заслужений академічний український народний хор України ім.Г.Верьовки (м. Київ, 1943р.).

«Донбас» заслужений ансамбль пісні і танцю України. (м. Донецьк, 1937р.).

Державний академічний гуцульський ансамбль пісні й танцю Івано-Франківської обласної філармонії (м. Івано-Франківськ, 1940р.).

Державний заслужений Закарпатський народний хор України Закарпатської філармонії (м. Ужгород, 1945р.).

Державний заслужений Буковинський ансамбль пісні танцю України (м. Чернівці, 1940р.).

Державний академічний Волинський народний хор обласної філармонії (м. Луцьк, 1945р.) та інші.

### **Видатні балетмейстери української народної хореографії, їх творчі доробки**

Українські балетмейстери зробили вагомий внесок у розвиток народної хореографії. Насамперед, це такі митці як М. Соболев, В. Верховинець, В. Авраменко, П. Вірський, В. Вронський, М. Болотов, Л. Калінін, В. Михайлов, Ю. Кузьменко, О. Бердовський, П. Григор'єв, Я. Чуперчук, В. Петрик, К. Балог, Д. Ластівка, А. Кривохижа, М. Вантух, Г. Клоков, Н. Уварова, О. Гомон та інші.

### **Основні вимоги до виконання стрибків в класичному танці, їх класифікації**

Стрибки як основна частина уроку класичного танцю. Виконавські прийоми стрибків. Основні завдання системи виконання стрибків, їх класифікація. Стрибкові рухи, техніка, опанування знань на уроці класичного танцю.

### **Основні рухи танців Західних областей України**

Рельєф Західної України в основному гористий, в зв'язку з цим побут людей, умови і характер їх праці відрізняються від життя в центральній Україні. Все це відбилося і на танцювальному мистецтві. В танцях гірський



районів танцювальні рухи відзначаються різкою зміною положення ніг, рук, корпусу та голови, що надає їм характерної своєрідності.

Основні танцювальні рухи Західних областей України:

- боковий приставний крок;
- гуцульський біг;
- тропіток;
- переступчик;
- дробіток;
- чосанка;
- свердло;
- трясунка;
- низька;
- висока;
- присядка-м'ячик;
- присядка «Гайдук-круч».

### **Структура заняття з дисципліни «Теорія та методика викладання українського народно-сценічного танцю»**

Заняття з українського народно-сценічного танцю розподіляються на три частини: вправи біля станка; вправи на середині залу; робота над етюдами.

#### **1. Вправи біля станка.**

Тренувальні вправи біля станка застосовуються для розвитку технічних навичок. Завданням вправ є підготовка м'язів до виконання різноманітних танцювальних рухів.

#### **2. Вправи на середині залу.**

Вивчення елементів, рухів та вправ для корпусу, рук, голови основних регіонів України; оволодіння характерною манерою їх виконання.

#### **3. Робота над етюдами.**

Постановка етюдів. Відпрацювання: техніки виконання; національної манери; характеру; певного стилю; виразності і акторської майстерності.

### **Тема праці в народній хореографії**

Хореографічна культура кожного народу – передусім художнє відображення праці людини.

Танці трудової тематики є у різних народів.

Група українських хороводів, що відображають трудовий процес.

Тема праці займає чільне місце в сюжетних танцях. В цих танцях відтворюється трудовий процес майже в тій самій послідовності, яка в хороводах диктується текстом, але в них народ відмовився від тексту, залишивши в деяких танцях окремі строфи, речення, слова і вигуки, які підказують зміну танцювальної фігури.

Назви сюжетних танців часто однойменні з хороводами («Шевчики», «Коваль»). Образ людської праці опоетизовував у свої танцях П. Вірський («Шевчики», «Вишивальниці»).

### **Характеристика сценічних форм народного танцю**

Перша група:

- народний танець.

Друга група:

- характерний танець (франц. – danse caracteristique) як один з виразних засобів балетного театру, різновид сценічного танцю.

### **Засновники системи викладання характерного танцю (автори книги «Основи характерного танцю»)**

Методика викладання характерного танцю. Педагогічна робота Лопухова А.В. (1898 – 1947); Ширяєва О.В. (1867 - 1941); Бочарова О.І. (1886 - 1956). Зв'язок вправ біля станка і на середині залу з правилами класичного танцю.

### **Спеціалізація «Бальна хореографія»**

#### **Композиційна варіативність репертуару ансамблів відповідно до кількісного складу учасників.**

Композиційна варіативність репертуару ансамблів за кількісним складом учасників: сольні – парні, масові – ансамблеві, малі форми бального танцю.

#### **Композиційна варіативність за драматургією.**

Композиційна варіативність за драматургією: танці безсюжетні, сюжетні, дивертисментні, сютні, спектаклі тощо.

#### **Лексична різноманітність репертуару ансамблів.**

В репертуарі ансамблів за лексичною різноманітністю має місце наступний розподіл: бальні танці на фольклорній основі, європейські, латиноамериканські, сучасні ритмопластичні та історико-побутові танці. Використовується також синтетична лексика з застосуванням елементів віртуозної техніки, акробатичних та гімнастичних прийомів.

#### **Жанрові різновиди танцювального репертуару ансамблів.**

Жанрові різновиди номерів в танцювальному репертуарі ансамблів: драматичні, комедійні, трагедійні, соціально-побутові, романтичні, ліричні твори тощо.

#### **Роль балетмейстера - постановника у формуванні творчого іміджу колективу, створенні танцювальних програм.**

Роль балетмейстера-постановника - визначальна. Він формує творчий імідж колективу, що втілюється в створенні танцювальних програм завдяки уяві, фантазії, вмінні мислити хореографічними образами як складовими балетмейстерської майстерності.

#### **Роль педагога-репетитора у підвищенні виконавської майстерності артистів.**

Педагог-репетитор підвищує виконавську майстерність артистів в результаті технічного удосконалення виконання, відпрацювання віртуозних прийомів та роботи над створенням художнього образу.

### **Характеристика танцю «Самба»?**

Музичний розмір – 2/4, темп (тактів в хвилину) – 50-52,

Основні ритми:

1. 1а2,
2. 1а2а3а4а,
3. ПШШ,
4. ШШП,
5. П ШШ ШШ ШШ,
6. ПП, ППШШП,
7. 123.
8. Акцент на 2.

### **Характеристика танцю «Ча-ча-ча»?**

Музичний розмір – 4/4, темп (тактів в хвилину) – 28-30,

Акцент на 1 і 3.

### **Характеристика танцю «Румба»?**

Музичний розмір – 4/4, темп (тактів в хвилину) – 24-26,

Акцент на 4.

### **Характеристика танцю «Пасодобль»?**

Музичний розмір – 2/4, темп (тактів в хвилину) – 60-62,

Акцент на 1.

### **Характеристика танцю «Джайв»?**

Музичний розмір – 4/4, темп (тактів в хвилину) – 43-44,

Акцент на 2 і 4.

### **Поняття «Баунс» в яких танцях ми використовуємо подібну дію?**

«Баунс» виникає в результаті згинання та випрямлення коліна ноги, на якій розташовано основну вагу на всіх рухах самби, які виконуються в ритмі «1а2».

### **Довжина по ударах кожного кроку, наприклад, кроків 1-3 фігурі основний крок танцю «Румба»?**

Перший крок: 1 удар. Другий крок: 1 удар, Третій крок: 2 удари.

### **Характеристика танцю «Повільний вальс».**

Музичний розмір – 3/4, темп - 30 т/хв, сильна доля – перша, рахунок – 1,2,3.

### **Характеристика танцю «Танго».**

Музичний розмір – 2/4, темп – 33-34 т/хв, сильні долі – всі однакові, рахунок – раз і два і.

### **Характеристика танцю «Квікстеп».**

Музичний розмір – 4/4, темп – 50 т/хв, сильні долі – перша і третя,

рахунок – 1,2,3,4.

### **Характеристика танцю «Повільний фокстрот».**

Музичний розмір – 4/4, темп – 30 т/хв, сильні долі – перша і третя, рахунок – 1,2,3,4.

### **В яких танцях європейської програми рух тіла виконується без підйомів?**

Танго, Віденський вальс.

### **Назвіть танці, що входять до міжнародної програми європейських танців.**

Повільний вальс, Повільний фокстрот, Квікстеп, Танго, Віденський вальс.

### **В яких танцях рух тіла подібний руху маятника?**

Повільний вальс, Віденський вальс.

### **Характеристика танцю «Віденський вальс»?**

Музичний розмір –  $\frac{3}{4}$ , темп – 60т/хв, сильна доля – перша, рахунок – 1,2,3.

### **Що таке «СВМ»?**

Рух корпусу, яке використовується для початку повороту. Воно являє собою подання протилежної сторони корпусу вперед або назад в напрямку ноги, яка виконує крок. Найбільш сильно воно виражене на правих та лівих **півотах**.

### **Що таке зовнішня сторона повороту?**

Цей термін означає, що поворот виконується після кроку вперед.

### **Що таке внутрішня сторона повороту?**

Цей термін вказує, що поворот виконується після кроку назад.

### **Що таке «Променадна позиція»?**

Права сторона партнера і ліва сторона партнерки в контакті, а протилежні сторони розвернуті створюючи латинську букву V.

## **Спеціалізація «Класична хореографія»**

### **Різноманітність сучасних напрямів хореографічного мистецтва.**

Класичний танець як «фундатор» сучасних сценічних видів танцю. Неокласика як напрямок сучасного хореографічного мистецтва. Джордж Баланчин – засновник неокласики в хореографії.

Модерн як напрямок сучасної хореографії. Фундатори модерн-танцю М. Грехем, Д. Хамфрі, Р. Фон Лабан, Х. Хольм. Створення школи модерн-танцю як системи навчання.

Джаз-танець як напрям сучасної хореографії. Еволюція джаз-танцю від побутового танцю до особливого виду танцювального мистецтва.

Contemporary як напрям сучасної хореографії. Поєднання технік класичного танцю, модерн-танцю та інших напрямів хореографії.

### **Позиції ніг в модерн-джаз танці.**

Позиції ніг модерн-джаз танцю (школа Г. Джордано):

АУТ- позиція – позиції ніг, що аналогічні позиціям класичного танцю:

- I, II, IV, V позиції ніг. III – позиція ніг практично не використовується.

ІН- позиція – позиції ніг, їх використання у джаз-модерн танці:

- І-ін та ІІ-ін зворотні (закриті) позиції ніг.

Паралельна-позиція – позиції ніг, коли стопи паралельні:

- I, II, IV, V – позиції ніг.

### **Положення та позиції рук в модерн-джаз танці.**

Позиції рук джаз-модерн танцю:

Використання позицій рук, що є аналогічними класичним: I, II, III позиції рук.

Положення рук, що не є позиціями: V – положення; А, Б, В – положення.

Положення кистей рук: flex; jazz hand.

Принципи руху рук у джаз-модерн танці. Специфічні позиції рук джаз-модерн танцю: press-position, jerk position.

### **Розігрів як початковий етап уроку модерн-джаз танцю. Способи розігріву.**

Методика виконання вправ розігріву. Розігрів як складова тренажу. Мета, завдання і варіанти розігріву. Послідовність вправ під час розігріву. Дотримання у виконанні стилевих особливостей музичного матеріалу, чіткості та виразності рухів.

### **Термінологія класичного танцю**

Виникнення і формування термінології класичного танцю. Основні елементи, терміни, поняття класичного танцю. Поняття: en face, йрауlement; croisй, effасй, en dehors, en dedans; плій, relevй, en tournant, tour lent т.ін. Елементи: battement, rond, port de bras. Пози: croisйе, effасйе, ecartйе, attitude, arabesque. Положення рук: arrondi, allongй. З'єднувальні рухи: temps лій, pas de bourгйе та ін. Групи рухів класичного танцю, пов'язані з роботою м'язів, з наслідуванням тварин, з рухами народних національних танців. Рухи, які мають описовий характер і запозичені з музичної термінології.

### **Література з методики класичного танцю**

Підручник А.Я.Ваганової «Основы классического танца» для та його значення для подальшого розвитку методики класичного танцю. Викладання методики виконання рухів класичного танцю, їх особливостей впродовж І-ІІІ років навчання в книзі Н.Базарової, В Мей «Азбука классического танца» та ІV- V років навчання в книзі Н.Базарової «Классический танец».

Визначення та характеристика основних етапів вивчення рухів за принципом «від простого до складного» в книзі В.Костровицької, О.Писарева «Школа классического танца». М.Тарасов «Классический танец»- особливості викладання класичного танцю в чоловічому класі.

**Автор першого підручника з методики класичного танцю. Зміст та характеристика.**

Значення підручника А. Я. Ваганової «Основи классического танца» (1934) для подальшого розвитку методики класичного танцю. Аналіз навчально-методичних підручника.

### **Основні вимоги класичного танцю**

Значення правильної постави, виворотності ніг, гнучкості тулуба, легкості стрибка та ін. Стійкість (апломб) тулуба. Виворотне положення ніг основа - класичного екзерсису.

Здатність танцівника рухатися на сцені впевнено й точно, не гублячи рівноваги, прийнято називати апломб (aplomb). У буквальному перекладі це поняття означає прямовисне положення, у танці - стійкість, що дозволяє танцівникові діяти не тільки технічно досконало, але й художньо доцільно, музично. Опановуючи стійкістю, необхідно дотримувати всі правила техніки руху ніг, корпусу, рук, голови, які прийняті школою класичного танцю.

### **Позиції ніг у класичному танці.**

Постановка ніг, рук, корпусу і голови. Поняття опорної та працюючої ноги. Послідовність у вивченні позицій ніг (I, II, III, V, IV) та методика виконання.

### **Позиції рук у класичному танці.**

Постановка ніг, рук, корпусу і голови на уроках класичного танцю. Розвиток елементарних навичок координації рухів рук біля станка та на середині залу. Методика виконання позицій та положень рук у класичному танці.

### **Зміст терміну «екзерсис» у класичному танці.**

Екзерсис – перша частина уроку класичного танцю, яка складається із вправ, завданням яких є виховання професійних навичок, необхідних для виконання танцювальної техніки: розгорнутість та силу м'язів ніг, постановка корпусу, рук та голови, розвиток м'язів та зв'язок апломб та рівновагу, координацію рухів у танцівника. Орієнтовна послідовність вправ екзерсису ( у станка, на середині залу).

### **Пози у класичному танці.**

«Поза» - положення тіла, голови та кінцівок по відношенню один до одного. Різноматність поз у класичному танці (малі, середні, великі). Форми основних положень поз у класичному танці: ан фас, круазе, еффасе, екарте, чотири пози арабеска.

### **Послідовність вправ в екзерсисі класичного танцю біля станка.**

Визначення мети і завдання екзерсису, обсяг програми.

Урахування при складанні комбінацій екзерсису доцільності та раціональності м'язового навантаження.

Вивчення нового матеріалу та його сполучення з раніше опанованими рухами.

Дотримання логічності побудови кожної комбінації, її змістовної насиченості в контексті всього екзерсису.

Композиційна стрункість, методично правильний підхід до побудови кожної комбінації та екзерсису в цілому.

Пошук найдоцільніших сполучень при побудові композицій.

### **Розвиток координації на уроках класичного танцю.**

Найпростіші port de bras. Положення e'raulement. Необхідність органічного поєднання рухів ніг, рук, голови для розвитку координації. Введення маленьких поз у комбінації на середині залу.

Злиті вправи. Temps lie'.

### **Класифікація видів мистецтв.**

Класифікація видів мистецтв на основі засобів матеріального втілення художнього змісту: музика, хореографія, живопис, скульптура, архітектура. Хореографія серед інших видів мистецтв, її специфічні особливості. Хореографія як танцювальне мистецтво взагалі.

### **Хореографія як вид мистецтва: поняття та особливості.**

Просторово-часова природа хореографічного мистецтва.

Хореографія як зображально-виражальне, видовищне мистецтво.

Синтетичність як одна із специфічних особливостей хореографії. Шляхи синтезу різних галузей художньої культури.

Створення художнього образу безпосередньо на очах у глядача як специфічна відмінність мистецтва хореографії.

### **Основні різновиди хореографічного мистецтва.**

Основні різновиди хореографічного мистецтва:

- автентичний танець - як такий, що виконується в природному середовищі жителями певної місцевості під час традиційних свят і обрядів;

- історико-побутовий танець - як зразок побутової танцювальної культури певної історичної епохи;

- народно-сценічний танець- (як такий, що виконується на сцені через певну стилізацію форми, жанру з позиції балетмейстера;

- бальний танець - одна з форм хореографії, що має канонізований стандарт європейського та латиноамериканського конкурсних танців;

- класичний танець - як система, в яку входять рухи не в емпірично даній формі, а в абстрагованому до формули вигляді;

- сучасний танець - як загальне поняття форм, стилів, напрямів сучасного сценічного хореографічного мистецтва.

### **Сутність роботи балетмейстера.**

Визначення сутності професії балетмейстера. Педагог, постановник і виконавець хореографічного твору. Основні сфери діяльності балетмейстера: педагогічна та творча; пошук інформації, робота з літературними, музичними та відео матеріалами; постановка танцювальних творів в різноманітних танцювальних колективах; виховання засобами сучасної хореографії естетичних вподобань молоді.

### **Поняття «композиція» в хореографії. Складові композиції танцю.**

Основні компоненти хореографічної композиції. Відображення драматургії через композицію твору.

Хореографічний текст як елемент композиції танцю. Хореографічний текст як сукупність танцювальних «па», жестів, постави, через які виражається характер, почуття і поведінка дійових осіб.

Малюнок танцю як елемент композиції в хореографії. Малюнок як розміщення, ракурс і напрям (переміщення) дійових осіб на площині сцени.

Основні малюнки, що використовуються в хореографії. Коло – найбільш повторюваний в танцях мотив. Лінійні малюнки. Можливості розвитку лінійних та колових мотивів за рахунок темпу, перебудови, положення в просторі сцени.

### **Етюд як перший етап постановки хореографічної композиції**

Прийоми і методи постановочної роботи. Розвиток фантазії та уяви. Засвоєння і практичне застосування законів драматургії. Робота з виконавцями, чітка визначеність мети та завдання. Сценічні основи етюдної форми. Тренінг акторської природи в різноманітних ситуаціях сценічного життя. Використання етюдної роботи в різних напрямках виховання виконавця, балетмейстера, режисера.

### **Пантоміма в хореографії.**

Пантоміма як жанр сценічного мистецтва, в якому основним засобом створення художнього образу є пластична виразність людського тіла. Поза, жест, міміка – складові мистецтва пантоміми. Пантоміма в хореографії як особливий засіб створення хореографічного образу.

### **Поняття «хореографічний текст».**

Хореографічний текст як елемент композиції танцю. Хореографічний текст як сукупність танцювальних «па», жестів, постави, через які виражається характер, почуття і поведінка дійових осіб.

### **Поняття «хореографічний малюнок».**

Малюнок танцю як елемент композиції в хореографії. Малюнок як розміщення, ракурс і напрям (переміщення) дійових осіб на площині сцени.

Основні малюнки, що використовуються в хореографії. Коло – найбільш повторюваний в танцях мотив. Лінійні малюнки. Можливості розвитку лінійних та колових мотивів за рахунок темпу, перебудови, положення в просторі сцени.

### **Основи драматургії хореографічного твору: тема та ідея.**

Тема (грец. *thema* – положення, основа) хореографічного твору як об'єкт художнього відображення.

Тема як фраза і головний мотив у музичному творі.

Ідея (грец. *idea* – образ, початок, основа) як думки і почуття автора по відношенню до подій, зображених у його творі.

### **Стрибки як складова частина уроку класичного танцю.**

Стрибки як найскладніша частина уроку класичного танцю.



Елевація як прийом, що дозволяє танцюристу стрибати еластично, м'яко, високо, легко і точно.

Баллон – зависання танцюриста у повітрі, пластичне і чітке фіксування руху й пози. Координаційна робота ніг, рук, голови, вміння виконавця діяти під час виконання злагоджено й обдуманно.

Трамплінні saute в першій вільній позиції. Поступове збільшення повторень.

### **Популярна молодіжна танцювальна культура.**

Популярні стилі побутового, вуличного та естрадного танців, що з'являються в глобальному культурному просторі (здебільшого в молодіжному середовищі) останніх десятиліть: диско, танець хіп-хоп, брейк-данс, джаз-фанк та безліч інших стилів.

### **Основні позиції ніг в contemporary dance.**

Позиції ніг як основні рухи contemporary-dance. Найбільш поширені позиції ніг з класичного танцю та інші положення ніг (приклади).

Розподіл положення ніг: основні положення ніг, вільні положення ніг, закриті положення ніг, положення ніг у партері.

### **Основні позиції рук в contemporary dance.**

Позиції рук як основні рухи contemporary-dance. Забезпечення належного естетичного сприйняття тіла у просторі та балансування при виконанні рухів, передбачених хореографічним текстом.

Розподіл положень рук: основні положення рук, вільні положення рук; положення рук з напруженою долонею: догори, донизу, до себе, від себе; комбіновані положення рук.

### **Вправи на розвиток рухливості корпусу на заняттях contemporary dance. Визначення поняття «свінг».**

Вправи для корпусу і розвиток рухливості торса, можливість його вільного використання у виконавській діяльності.

Свінгове покачування: свінгове покачування як вправа для розвитку рухливості окремих частин тіла, покачування окремою частиною тіла – головою, рукою, торсом, ногою, виконання вправ на свінгове покачування для розвитку тільки однієї окремої частини тіла та одночасно кількох частин (комбінована вправа).

Вправи для поліпшення рухливості корпусу у положеннях: сидячи, стоячи, лежачи на підлозі.

Вправи для корпусу із зміною та падінням: drop, contraction

### **Формування та розвиток «contemporary dance».**

Академічний танець як зразок поєднання традицій, канонів, що склалися наприкінці XIX ст. Класичний танець як головна виразна система традиційної балетної вистави кінця XIX – початку XX ст. Хореографічне мистецтво на початку XX ст.: занепад класичного балету; діяльність Ф.Дельсарта і Е. Далькроза. Досягнення М. Фокіна в галузі класичного танцю. Вплив на хореографічне мистецтво творчості М.Вигман, А.Дункан та М.Грехем. Виникнення нових хореографічних напрямів: вільний танець, модерн-танець,

джаз. Розвиток та формування напряму неокласичного танцю. Поєднання різних за напрямками хореографічних форм. Поява терміна «contemporary». Формування напряму contemporary.

### **Спеціалізація «Сучасна хореографія»**

#### **Послідовність вправ екзерсису в класичному танці.**

Поєднання суворого дотримання правил виконання рухів і вправ з розвитком творчої свободи, пошуком індивідуальних прийомів в оволодінні основами класичного танцю. Екзерсис – це комплекс рухів, що забезпечує дотримання основних вимог і реалізацію принципів класичного танцю. Екзерсис біля станка – невід’ємна складова уроку класичного танцю.

#### **Основні вимоги класичного танцю**

Значення правильної постави, виворотності ніг, гнучкості тулуба, легкості стрибка та ін. Стійкість (апломб) тулуба. Виворотне положення ніг основа - класичного екзерсису.

Здатність танцівника рухатися на сцені впевнено й точно, не гублячи рівноваги, прийнято називати апломб (aplomb). У буквальному перекладі це поняття означає прямовисне положення, у танці - стійкість, що дозволяє танцівникові діяти не тільки технічно досконало, але й художньо доцільно, музично. Опановуючи стійкістю, необхідно дотримувати всі правила техніки руху ніг, корпусу, рук, голови, які прийняті школою класичного танцю.

#### **Рухи і позиції рук в класичному танці.**

Рухи рук у класичному танці різноманітні по пластичному малюнку, ритму й характеру. Вони опираються на єдину просторову систему руху, порушення якої позбавляє класичний танець і технічного й емоційного апломбу. Руки танцівника можуть відображати всілякі по характері сценічні дії, але завжди на основі точно відпрацьованої системи руху. Освоюючи позиції рук ( I, III, II) здобувається виконавський апломб, вміння твердо фіксувати певні просторові положення. Port de bras навчає пластично переміщати руки з однієї позиції в іншу. Поза виховують уміння точно фіксувати всілякі танцювальні положення рук. Стійкість вимагає, щоб рухи рук були активними й упевненими. Вся рука повинна відчувати пластичну визначеність і завершеність танцювального жесту.

#### **Сутність роботи балетмейстера.**

Визначення сутності професії балетмейстера. Педагог, постановник і виконавець хореографічного твору. Основні сфери діяльності балетмейстера: педагогічна та творча; пошук інформації, робота з літературними, музичними та відео матеріалами; постановка танцювальних творів в різноманітних танцювальних колективах; виховання засобами сучасної хореографії естетичних вподобань молоді.

#### **Драматургія хореографічного твору.**

Поняття драматургії. Значення законів драматургії для створення хореографічного твору. Співвідношення частин; напруга та насиченість дії того чи іншого епізоду; тривалість тих чи інших моментів: підпорядкованість головному задуму та завданню. Компоненти хореографічної драматургії.

### **Види і жанри в хореографічному мистецтві.**

Сутність поняття “хореографія”. Мистецтво хореографії, його особливості та відмінні ознаки. Основні різновиди хореографічного мистецтва: автентичний; історико-побутовий; класичний танець (балет); народно-сценічний, бальний танець та сучасний танець. Жанри хореографічного мистецтва. Сучасний танець, його значення і роль в житті людини. Особливості розвитку сучасного хореографічного мистецтва. Загальне поняття форм, стилів та напрямів сучасного хореографічного мистецтва. Види і жанри сучасної хореографії. Взаємозв'язок і взаємовплив жанрів та стилів у сучасному хореографічному мистецтві.

### **Етюд як перший етап постановки хореографічної композиції**

Прийоми і методи постановочної роботи Розвиток фантазії та уяви. Засвоєння і практичне застосування законів драматургії. Робота з виконавцями, чітка визначеність мети та завдання. Сценічні основи етюдної форми. Тренінг акторської природи в різноманітних ситуаціях сценічного життя. Використання етюдної роботи в різних напрямках виховання виконавця, балетмейстера, режисера.

### **Розкрити поняття «сучасний танець»**

Поняття «сучасний танець», як вид хореографічного мистецтва його в залежності від контексту.

Нові напрямки театрального танцю, що розвинулися в Європі та США протягом ХХ ст.: танець модерн, джаз-танець, танець постмодерн, танець контемпорарі.

Популярні стилі побутового, вуличного та естрадного танців, що з'являються в глобальному культурному просторі (здебільшого в молодіжному середовищі) останніх десятиліть: диско, танець хіп-хоп, брейк-данс, джаз-фанк та безліч інших стилів.

### **Методології сучасного театрального танцю**

В процесі розвитку сучасних напрямків театрального танцю були розроблені методології, що стосуються:

а) техніки виконання тілесних рухів;

техніка Р. Лабана

в напрямку «танець модерн»: техніка М. Грехем, техніка Д. Хамфрі - Х. Лімона в напрямках «танець постмодерн» та «контемпорарі»: техніки релізу, контактна імпровізація.

б) методів композицій хореографічних творів.

«Хори рухів» Р. Лабана;

теорія композиції Д. Хамфрі;

метод композиції М. Каннінгема;

метод композиції У. Форсайта;

метод композиції Т. Браун;  
«метод композиції реального часу» Ж. Фіадейро;

### **Жанрові різновиди сучасної хореографії.**

Сучасний танець як синтез різноманітних технічних прийомів. Різновиди сучасного танцю, їх класифікація.

Застосування в сучасній хореографії технічних прийомів із споріднених танцювальних напрямів (класичного, народно-сценічного, бального тощо). Пошуки нової танцювальної мови.

Вплив соціокультурних чинників на розвиток і становлення сучасного хореографічного мистецтва. Основні жанрові різновиди сучасної хореографії: танець модерн; джаз-танець; танець джаз-модерн; contemporary; масові сучасні види хореографічного мистецтва (масові джазові танці, степ, хіп-хоп, диско, брейк тощо). напрямів.

### **Розкрити поняття «танцперформанс»**

Танцперформанс як одна з форм втілення мистецького задуму в напрямках «танцю постмодерн» та «контемпорарі». Танцперформанс як результат поєднання способів взаємодії з глядачем, що існують в різних видах мистецтва, в основному в образотворчому, музичному та театральному.

Перші кроки у становленні цього напрямку були зроблені американським постановником М. Каннінґемом. Використовуючи в процесі композиції «процедури випадковості», М. Каннінґем позбавив сценічний твір змісту, який розвивався б лінійно. Це змінило необхідний ступінь активності сприймання видовища глядачем.

Важливим для танцперформансу є також зміна формату театального простору. Цим простором стає будь-яке місце, де може відбутися контакт між виконавцем та глядачем: традиційне театральне приміщення, виставкова зала музею або галереї, ділянка парку або алеї, міська вулиця або площа тощо.

Зміст танцперформансу, у порівнянні з традиційним театральним видовищем, його залежність від особистості глядача. Цей зміст не є попередньо заданим і формується кожним глядачем в процесі сприймання та рефлексії.

### **Основні технічні прийоми джаз танцю, які використовуються у модерн-джаз танці.**

використання в танці пози колапсу;  
активне пересування виконавця у просторі як по горизонталі, так і по вертикалі;  
ізолювані рухи різних частин тіла;  
використання ритмічно-складних та синкопованих рухів;  
поліритмія танцю;  
комбінування та взаємопроникнення музики та танцю.

### **Позиції ніг в модерн-джаз танці.**

Позиції у модерн-джаз танці: паралельні, аут та ін позиції. Паралельні – стопи паралельні одна одній. Аут позиції їх подібність до позицій класичного танцю. В ін позиціях п'яти спрямовані на зовні, пальці всередину. I, II, III, IV, V (практично, не використовується), IV твістова позиція та спіральна.

## **Позиції та положення рук у модерн-джаз танці.**

Подібність позицій рук у джаз-модерн і класичному танці.

Положення рук:

«А» (І-ша закрита позиція) руки зігнуті в ліктях і долоні знаходяться на рівні грудної клітини;

«Б» (І-ша скорочена позиція) руки зігнуті в ліктях які опущені донизу, кисті біля плечей;

«V» положення - руки витягнуті і трохи розведені вбік вниз, вперед або вгору;

«L» положення – руки витягнуті в ліктях, одна в III позиції інша в II позиції;

Положення кисті:

«Flex» - скорочена кисть, тобто долонь перпендикулярно до передпліччя;

«Jazz-hend» - пальці напружені і розведені на максимальну відстань один від одного;

пальці витягнуті, долонь – продовження руки;

пальці зжаті в кулак.

## **Основні технічні прийоми модерн-танцю які використовуються у модерн-джаз танці. Методика виконання contraction та release в модерн-джаз танці.**

В танці модерн все тіло танцівника приймає участь в русі, тобто хребет – основа модерн-джаз танці. Робота над рухливістю хребта - основа багатьох систем танцю модерн. Так, наприклад, в техніці М.Грехем основою руху є contraction та release.

Зв'язок термінів пов'язані з положенням торса. Contraction – це стиснення, скорочення. Release – це протилежне поняття, тобто розширення. Рухи виконуються в центрі тіла (поперекова частина) без участі верхньої частини хребта (плечей).

## **Вправи для хребта у модерн-джаз танці.**

В положенні стоячи – усі види вправ для хребта. Види рухів: нахили торсу; вигини торсу; спіралі; body roll ("хвиля" ); contraction, release, high release;

tilt, lay out. В положенні сидячи - нахили торсу; вигини торсу; спіралі; contraction, release, high release. В положенні «на четвереньках» - вигини торсу; contraction, release. В положенні лежачи - вигини торсу; спіралі.

## **Засоби розвитку технічних можливостей танцівника.**

Розвиток виворотності ніг зміцнення всіх груп м'язів. Вправи для вироблення правильного витягнутого положення стопи та стегон. Виконання вправ для розвитку тазостегнового суглоба. Розвиток танцювального кроку. Виконання вправ для зміцнення м'язів ніг.

Витривалість. Розвиток витривалості м'язової діяльності. Оцінювання витривалості. Розминка як необхідна, важлива складова заняття, підготовка м'язового апарату танцівника до сприйняття та виконання гімнастичних прийомів. Методична послідовність виконання вправ:

розігрів: шийного відділу, верхніх кінцівок, плечового поясу, тулубу, тазостегнових суглобів, нижніх кінцівок;

підготовчі вправи для розвитку сили, рухомості хребта, стрибучості;

виконання технічних завдань із різноманітним образним та інтонаційним забарвленням. Значення гімнастичної розминки в підготовці м'язового апарату танцівника. Вивчення вправ, що готують м'язовий апарат для виконання гімнастичних прийомів. Вправи на розвиток сили, їх функціональне призначення: допомога танцюристу утримувати своє тіло за рахунок різних груп м'язів в заданому положенні при виконанні складних віртуозних прийомів.

### **Танець як невід'ємна складова хіп-хоп культури.**

Танець (брейк) народився в Бронксі (район Нью-Йорка) в кінці 60-х на початку 70-х років 20 століття. Коли Джеймс Браун виконав пісню «Good Foot», з'явився одноіменний танець. Це був єдиний танець, коли люди поєднували падіння на землю з елементами кружляння. Проте ця форма танцю проіснувала не довго. За справу взялися пуерторіканці «Rock Steady Crew», які привнесли в танець пластичність та акробатичні елементи. Також використовувались елементи східних єдиноборств та створювались нові. З'явилися бі-бої, люди, які танцюють в перервах (брейках). Цей термін придумав ді-джей Кул. Весь рух бі-боїв тримається на змаганні та бажанні довести, що ти найкращий. Багато років тому це був єдиний спосіб прославитись. Брейк умовно розділений на верхній і нижній. Верхній потребує пластичності. Сюди відносять “Електрик бугі”, “Поппінг”, “Локінг” та ін. Нижній потребує гарної фізичної та акробатичної підготовки. Нижній брейкданс поділяється на powermoves (обертання на підлозі) і style або footwork (кроки по підлозі, опираючись на руки).

### **Музика як основа хореографічного твору.**

Музичний матеріал як основа роботи балетмейстера над хореографічним твором. Взаємозв'язок хореографічного та музичного мистецтв. Значення музичного матеріалу в роботі над хореографічним номером, вираження музики в танці. Принципи добору музичного твору для здійснення хореографічної постановки. Балетмейстерський аналіз музичного твору. Робота балетмейстера з музичним матеріалом, бережливе ставлення до музичного твору; розкриття балетмейстером композиторського задуму; побудова сюжету на його основі. Створення на основі музичного матеріалу хореографічного твору.

### **Вправи для розвитку гнучкості хребта.**

Вся рухова діяльність людини зумовлена будовою та властивостями його тулуба, багатогранність якого забезпечена різноманітністю рухів при переміщенні тулуба людини у просторі.

Здатність людини виконувати рухи з максимальною амплітудою звичайно називають гнучкістю, що є властивістю людини змінювати форму тулуба та його окремих частин залежно від рухових завдань.

Вправи:

для виправлення сідлоподібного попереку та закріплення м'язів черевного пресу:

лягти на спину, розгорнути ноги внутрішнім боком назовні (вивірно); повільно піднімати то одну, то другу або обидві ноги вгору, витягуючи ступні або скорочуючи їх в першій позиції.

на розтягування задніх зв'язок нижнього грудного та поперекового відділу хребта (розтягування м'язів і зв'язок спини, особливо попереку):

лягти на підлогу, витягнути ноги вперед, тулуб прямий, руки вздовж тулуба; швидко нахилити тулуб вниз, взявши руками ступні, притулитись грудною клітиною до ніг, випрямивши хребет; повільно підняти тулуб.

сісти на підлогу, витягнути ноги, розкрити «циркулем» в боки; нахилити тулуб вниз, руки витягнути вперед, зафіксувати це положення.

для розвитку гнучкості в поперековому відділі хребта:

лягти на живіт, опираючись долонями об підлогу, повністю випрямити прогин в спині та попереку; під час прогинання над підлогою має бути тільки верхня частина живота;

сидячи на підлозі, витягнути руки назад, ноги прямі і витягнуті вперед; підняти стегна над підлогою, утримуючи вагу тулуба на руках і ногах.

для розвитку гнучкості верхнього поперекового та грудного відділу хребта (виконується з партнером):

лягти на живіт обличчям вниз; ноги прямі, руки зігнуті у ліктях, лікті направлені в боки, кисті рук на потилиці; партнер, який знаходиться позаду, взявши руками лікті, піднімає верхню частину тулуба партнера вгору; потім повертає у висхідне положення; дія партнера контролюється.

Вправи для збільшення гнучкості хребта, укріплення м'язів спини, тазу, стегон: сісти на підлогу, тулуб прямий, ноги витягнуті вперед, руки розташовані на поверхні біля стегон; повільно підняти ноги і перевести за голову; руки прямі, витягнуті вперед; ступні витягнутим підйомом торкаються до підлоги;

сісти на підлогу, ноги прямі, руки вздовж тулуба; підняти ноги вгору до вертикального положення і, підтримуючи тулуб позаду руками, виконати стійку на плечах; повільно опустити ноги, зігнувши в колінах, на лоб; зафіксувати 5–10 сек.; опустити ноги праворуч біля голови, потім ліворуч від голови; опустити ноги з двох боків від голови і торкнутись колінами підлоги; повернутись у висхідне положення.

### **Елементи акробатики в хореографії.**

Використання технічно ускладнених рухів. Поєднання танцювальних па з елементами акробатики. Співвідношення технічного ускладнення руху з невимушеністю, безпосередністю та простотою виконання. Координація сили і темпів вміння користуватися стійкістю корпусу та балансом. Групові гімнастичні вправи. Методична послідовність вивчення та виконання. Складання та виконання навчальних поєднань з використанням групових контактних вправ.

Акробатичні вправи - один із засобів вдосконалення фізичних і вольових якостей людини. Вони сприяють розвитку сили, спритності, гнучкості, розвитку реакції. Особливу цінність представляють обертальні рухи, які добре розвивають вестибулярний апарат та покращують навички орієнтації в просторі. *Переكاتи* - вправи, що характеризуються обертальним рухом тіла з послідовним торканням опори без перевертання через голову. Вони виконуються вперед, назад і в сторони; у угрупованні, зігнувшись і прогнувшись.

*Перевороты* - обертальні рухи тіла з повним перевертанням і проміжною опорою. Ця група включає наступні різновиди. *Нанівперевороты* - неповні обертання. Вони виконуються стрибком з однієї частини тіла на іншу вперед і назад з обов'язковою фазою польоту. Вони можуть служити вправами, які дають змогу набути навиків при вивченні відповідних переворотів. *Сальто* - це вільні (безопорні) обертання в повітрі вперед, назад або убік з повним перевертанням через голову. Деякі фази сальто виконуються поворотами, тобто з

одночасним обертанням відносно двох осей: поперечною та подовжньою.

### **Танці в стилі свінг**

Танці в стилі свінг – це загальна назва танців, що виникли з народженням однойменної музики. Свінгові танці, наслідуючи розвитку популярної музики від джазу до свінгу, змінили свій характер та сформували нові стилі та форми. Серед свінгових танців – «Біг Епл», «Шег», «Бальбоа», «Лінді-хоп», «Бугі-вугі» та ін..

Один із самих популярних напрямків свінгу є лінді-хоп. Він був сплавом багатьох танців, які передували йому і були популярними в 20-х роках – це чарльстон, теп, брекевей та ін.. Особливістю лінді-хопу є доступність імпровізації та ритмічна гнучкість, а також можливість виконання під будь-яку джазову музику.

До Європи лінді-хоп був завезений у військові роки, і незабаром з'явився трохи змінений стиль, який отримав назву «бугі-вугі», за аналогією з популярним в 40-і роки стилем музики.

В середині 90-х на початку 2000-х років відбувається відродження інтересу до свінгу – росте нове покоління танцівників, які розвивають та популяризують свінг.

### **Соціальні танці**

Соціальні танці – це категорія танців різних народів світу, якими переважно займаються не для змагань, а в якості відпочинку та обміну позитивними емоціями між партнерами. Такий танець доступний для широких мас людей, незалежно від їхнього статусу і положення в суспільстві.

Сьогодні соціальний танець є досить поширеним в Західній Європі, Латинській Америці, США та деяких азіатських країнах і тому стає міжнародним явищем. Він являє собою особливу форму спілкування, сприяє взаємодії та взаєморозумінню між представниками різних культур.

Незважаючи на різноманітність напрямків соціального танцю, пріоритет зберігають парні танці. Серед них: танці в стилі «свінг», танці в стилі «латін», аргентинське танго та хастл.

### **Вуличні танці**

«Вуличні танці» - це сукупність стилів, які народились на вулиці на початку 70-х років ХХ століття у молодіжному середовищі. Це бібоінг (брейкінг), локінг, папінг та хіп-хоп. Ці напрямки пізніше потрапили до танцювальних студій та клубів, де сьогодні розвиваються досить успішно. Головна причина популярності – це можливість танцювати на різних відкритих площадках. Вуличні танці це альтернатива спорту для тих, хто бажає підтримувати гарну фізичну форму.

Батьківщина вуличного танцю – Америка. Лос-Анджелес та Нью-Йорк – два центри, де самостійно, незалежно один від одного, зародились ці танцювальні напрями.

Нова музика «фанк» призвела до виникнення танцю «локінг». Це танець, який ґрунтувався на імпровізації, енергійному і яскравому образу танцівників, ритмічних зупинках – «лок». Танець з'являється на телебаченні і стає дуже популярним серед молоді.

Папінг сформувався на основі естетики рухів робота та фіксації м'язів у такт музиці.

Бібоінг, або брейкінг з'явився в Нью-Йорку в районі Бронкс на початку 70-х років. В основі танцю – мікс року, степу, руху Дж. Брауна та ін. танців.

У період з 1982-86 роки формується ще один танцювальний стиль – хіп-хоп. Це була суміш з папінгу, локінгу, брейкінгу та нью-йоркських клубних танців тієї пори. Танцювальна хіп-хоп культура розвиває стандарти і формує систему. Проводяться великі змагання, знімаються фільми з танцівниками в головних ролях, з'являються товари, призначені для танцівників. З 2000-х років хіп-хоп стає символом молодіжної танцювальної культури.



**Перелік питань  
Для абітурієнтів, що вступають на II курс  
за спеціальністю 024 Хореографія**

**Спеціалізація «Народна хореографія»**

1. Основні рухи танців Центральних областей України.
2. Танець в житті українського народу.
3. Жанри і тематичний поділ українських народних танців.
4. Значення діяльності В.Верховинця для розвитку української народної хореографії.
5. Книги К.Василенка «Лексика українського народно-сценічного танцю» та «Український танець» (стисла характеристика).
6. Сильові особливості українських народних танців та їх районування.
7. Українські побутові танці. тематика, лексика, композиція, музика.
8. Танець як мистецтво в часі і просторі.
9. Хореографічне мистецтво та його різновиди.
10. Етюд як основа балетмейстерської майстерності.
11. Хоровод як один із найдавніших видів хореографічного мистецтва
12. Робота балетмейстера з музичним матеріалом.
13. Сюжетні танці.
14. Основні поняття класичного танцю.
15. Основні принципи класичного танцю.
16. Література з методики класичного танцю.
17. Ехеґсісе класичного танцю та його структура
18. Походження та розвиток народного хореографічного мистецтва.
19. Основні принципи послідовності вправ біля станка.
20. Елементи віртуозної техніки чоловічого та жіночого танцю.
21. Драматургія в хореографічному творі.
22. Чинники, які впливають на формування танцювального мистецтва різних народів.
23. Провідні професійні хореографічні колективи України – носії культури народу.
24. Видатні балетмейстери української народної хореографії, їх творчі доробки.
25. Основні вимоги до виконання стрибків в класичному танці, їх класифікації.
26. Особистість балетмейстера-постановника та його професійна майстерність.
27. Основні рухи танців Західних областей України.
28. Тема праці в народній хореографії
29. Характеристика сценічних форм народного танцю.
30. Засновники системи викладання характерного танцю (автори книги «Основи характерного танцю»).

**Рекомендована література**

1. Боримська Г. Самоцвіти українського танцю. - К.: Мистецтво, 1974.
2. Ваганова А. Основи класического танца. -Л. - М.: Искусство, 1999.
3. Васильєва Е. Танец. - М.: Искусство, 1968.
4. Васильева-Рождественская М.Историко-бытовой танец. - М.: Искусство, 2-е издание, 1989.
5. Василенко К.Лексика українського народно-сценічного танцю. - К.: Мистецтво, 1971 (I вид.); 1990 (II вид.); 1996 (III вид.)
6. Василенко К. Композиція українського народносценічного танцю. -К., 1983.
7. Верховинець В. Теорія українського народного танцю. - К.: Мистецтво (всі видання).
8. Голейзовский К. Образцы русской народной хореографии. - М.: Искусство, 1967.
9. Л.Г.Онищенко. - К.: Музична Україна, 1983.
- 10.Зайцев Е. Основи народно-сценічного танцю. - Вінниця, 2007.
- 11.Захаров Р. Сочинение танца. - М.: Искусство, 1983.
- 12.Костровицкая В., Писарев А. Школа классического танца. - Л.: Искусство, 2000.
- 13.Лифарь С. Страдные годы с Дягилевым. - К., 1994.
- 14.Пасютинская В. Волшебный мир танца. - М.: Просвещение, 1986.
- 15.Смирнов И. Искусство балетмейстера. - М.: Просвещение, 1986.
- 16.Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю. - К.: Альтерпрес, 2005.

### **Спеціалізація «Бальна хореографія»**

1. Композиційна варіативність репертуару ансамблів відповідно до кількісного складу учасників.
2. Композиційна варіативність за драматургією.
3. Лексична різноманітність репертуару ансамблів.
4. Жанрові різновиди танцювального репертуару ансамблів.
5. Роль балетмейстера - постановника у формуванні творчого іміджу колективу, створенні танцювальних програм.
6. Роль педагога-репетитора у підвищенні виконавської майстерності артистів.
7. Характеристика танцю «Самба»?
8. Характеристика танцю «Ча-ча-ча»?
9. Характеристика танцю «Румба»?
- 10.Характеристика танцю «Пасодобль»?
- 11.Характеристика танцю «Джайв»?
- 12.Поняття «Баунс» в яких танцях ми використовуємо подібну дію?
- 13.Довжина по ударах кожного кроку, наприклад, кроків 1-3 фігурі основний крок танцю «Румба»?
- 14.Характеристика танцю «Повільний вальс».
- 15.Характеристика танцю «Танго».
- 16.Характеристика танцю «Квікстеп».
- 17.Характеристика танцю «Повільний фокстрот».
- 18.В яких танцях європейської програми рух тіла виконується без підйомів?

19. Назвіть танці, що входять до міжнародної програми європейських танців.
20. В яких танцях рух тіла подібний руху маятника?
21. Характеристика танцю «Віденський вальс»?
22. Що таке «СВМ»?
23. Що таке зовнішня сторона повороту?
24. Що таке внутрішня сторона повороту?
25. Що таке «Променадна позиція»?

### Рекомендована література

1. Современный бальный танец: Уч.-метод.пособие / Под ред. Стриганова В.М., Уральской В.И.. -М.: Просвещение, 1978.
2. Фокин М. Против течения./М.Фокин.-М.:Искусство.Л.-М., 1987.
3. Денна Г., Все танцы: Сокр.перев.с фр. /Г. Денна; Спец.ред. и сост.муз.материала Онищенко Л.- К.: Музична Україна, 1989.
4. Уолтер Леерд. Техника латино-американских танцев/ Леерд Уолте.- М. Издательство “Артис”; Пер. с англ. А.Белгородского. 2003.
5. Имперское общество учителей танца.”Латино-американский танец”. Пер.с англ. А.Иванова.,1997.
6. Ромейн Є. Питання та відповіді на іспитах рівней “асошиейт” та “мембер” з латиноамериканських танців / Є. Ромен; пер. з англ. О.Іванова.- К., 1997.
7. Ритми: зб-к б.т./упор. В.В.Островський, В.М.Михайлов.- К.: В. 2х випусках Мистецтво, 1968.
8. Г. Сміт-Хемпшир Віденський вальс: пер.з англ. О.Іванова/ Сміт-Хемпшир Г.-К., 1997.
9. Техніка Європейських танців. Королівське Товариство Вчителів Танцю («The Ballroom Technique», ISTD)
10. Переглянута техніка латиноамериканських танців. Королівське Товариство Вчителів Танцю («The Revised Technique of Latin Dancing», ISTD);
11. Румба, 1998. Королівське Товариство Вчителів Танцю («Latin American Rumba» 1998, ISTD);
12. Ча-ча-ча, 1999. Королівське Товариство Вчителів Танцю («Latin American Cha-cha-cha» 1999, ISTD);
13. Пасодобль, 2000. Королівське Товариство Вчителів Танцю («Latin American Paso Double» 2000, ISTD);
14. Самба, 2002. Королівське Товариство Вчителів Танцю («Latin American Samba» 2002, ISTD);
15. Джайв, 2002. Королівське Товариство Вчителів Танцю («Latin American Jive» 2002, ISTD).
16. Уолтер Лерд. Доповнення до техніки латиноамериканських танців/ Лерд У.: Інтернаціональна Танцювальна Асоціація Вчителів («The Technique of Latin Dancing Supplement by Walter Laird», IDTA).
17. Quikstep/ М. Sietas, N, Ambroz (and other). –Roma: WDSF, 2013. – p.149
18. Slow Foxtrot/ М. Sietas, N, Ambroz (and other). –Roma: WDSF, 2013. – p.167
19. Tango/ М. Sietas, N, Ambroz (and other). –Roma: WDSF, 2013. – p.170
20. Viennese walts/ М. Sietas, N, Ambroz (and other). –Roma: WDSF, 2011. – p.45
21. Waltz/ М. Sietas, N, Ambroz (and other). –Roma: WDSF, 2013. – p.1392.

22. CHA CHA CHA/ M. Sietas, N, Ambroz (and other). –Roma: WDSF, (2013). - p.227
23. JIVE/ M. Sietas, N, Ambroz (and other). –Roma: WDSF, (2013). - p.174
24. RUMBA/ M. Sietas, N, Ambroz (and other). –Roma: WDSF, (2013). - p.189
25. PASO DOBLE/ M. Sietas, N, Ambroz (and other). –Roma: WDSF, (2013). - p.173
26. SAMBA/ M. Sietas, N, Ambroz (and other). –Roma: WDSF, (2013). - p.213

### **Спеціалізація «Класична хореографія»**

1. Різноманітність сучасних напрямів хореографічного мистецтва.
2. Структура та принципи побудови уроку з модерн-джаз танцю.
3. Позичії ніг в модерн-джаз танці.
4. Положення та позиції рук в модерн-джаз танці.
5. Розігрівання як початковий етап уроку модерн-джаз танцю. Способи розігрівання.
6. Автор першого підручника з методики класичного танцю. Зміст та характеристика.
7. Позичії ніг у класичному танці.
8. Позичії рук у класичному танці.
9. Зміст терміну «екзерсис» у класичному танці.
10. Позичії у класичному танці.
11. Побудова екзерсису класичного танцю біля станка.
12. Класифікація видів мистецтв.
13. Хореографія як вид мистецтва: поняття та особливості.
14. Основні різновиди хореографічного мистецтва.
15. Поняття «композиція» в хореографії. Складові композиції танцю.
16. Поняття «хореографічний текст». Визначення та побудова.
17. Поняття «хореографічний малюнок». Визначення та виражальні можливості.
18. Поняття «драма» і «драматична дія».
19. Основи драматургії хореографічного твору: тема та ідея.
20. Стрибки як складова частина уроку класичного танцю.
21. Основні позиції ніг в contemporary dance.
22. Основні та найпоширеніші позиції рук в contemporary dance.

23. Вправи на розвиток рухливості корпусу на заняттях contemporary dance.
24. Визначення поняття «свінг».
25. Побудова заняття з в contemporary dance та вимоги до нього.
26. Формування та розвиток «contemporary dance».

### Рекомендована література

1. Асылмуратова А.А., Исаков В.М. Основы организации эффективных систем в театрально-концертной и образовательной сферах искусств. Учебное пособие. – 3-е изд., перераб. и доп. – СПб: Академия Русского балета имени А.Я. Вагановой, 2013. – 237 с.
2. Базарова Н. П., Мей В.П. Азбука классического танца. Первые три года обучения: учеб.-метод. Пособие. 3-е изд. / Н. П. Базарова, В. П. Мей. – СПб.: «Лань», 2006. – 240 с.
3. Базарова Н. П. Классический танец: учеб. пособие / Н. П. Базарова. – СПб.: Лань, Планета Музыки, 2009. — 192 с.
4. Балет: энциклопедия / Ю. Н. Григорович. – М.: Советская энциклопедия, 1981. – 623 с.
5. Барышникова Т. К. Азбука хореографии: учеб. пособие / Т. К. Барышникова. – СПб.: ЛЮКСИ, РЕСПЕКС, М., 1999.
6. Безуглая Г.А. Концертмейстер балета: Музыкальное сопровождение урока классического танца. Работа с репертуаром / Г.А. Безуглая. - СПб.: Академия Русского балета им. А.Я.Вагановой, 2005.- 220 с.
7. Березова Г. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах: навч. посібник / Г. О. Березова. – К.: Музична Україна, 1977. – 256 с.
8. Березова Г. О Хореографічна робота з дошкільнятами: метод. посібник / Г. О. Березова. – К.: Музична Україна, 1989. – 208 с.
9. Блок Л. Д. Классический танец: История и современность / Любовь Дмитриевна Блок. – М.: Искусство, 1987. – 556 с.
10. Боголюбская М. С. Музыкально-хореографическое искусство в системе эстетического и нравственного воспитания: учеб. пособие / М. С. Боголюбская. – М., 1986.
11. Вестник Академии Русского балета им. А.Я. Вагановой. 2012. N 28 (2). – СПб: Академия Русского балета имени А.Я. Вагановой, 2012. – 384 с.
12. Вестник Академии Русского балета им. А.Я. Вагановой. 2013. N 29 (1). – СПб: Академия Русского балета имени А.Я. Вагановой, 2013. – 448 с., илл.
13. Выдающиеся мастера и выпускники петербургской школы балета. Сб. статей. Ч. 3. – СПб, 2012. – 256 с.
14. Головкина С. Н. Уроки классического танца в старших классах: учеб. пособие / С. Н. Головкина. – М.: Искусство, 1989. – 160 с.
15. Ваганова А. Я. Основы классического танца: учеб. пособие / А. Я. Ваганова. 9-е изд. – СПб.: „Лань”, 2007. – 192 с.
16. Дорофеева В.А., Исаков В.М. Основы управления театрально-творческими и образовательными организациями в сфере искусств. Учебное пособие. – 3-е изд., перераб. и доп. – СПб: Академия Русского балета имени А.Я. Вагановой, 2013. – 301 с.

17. Звездочкин В. А. Классический танец: учеб. пособие / В. А. Звездочкин. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2003. – 416 с.
18. Зихлинская Л. Р. Первые шаги. Примеры уроков для молодых педагогов профессиональных хореографических училищ: практ. пособие по методике преподавания классического танца в мл. классах (первый год обучения) / Л. Р. Зихлинская, В. П. Мей. – К.: ЛОГОС, 2003. – 360 с.
19. Исаков В.М., Устина Т.И. Педагогические приемы по приобретению навыков самостоятельной работы в хореографическом вузе. Методический сборник. – СПб: Академия Русского балета имени А.Я. Вагановой, 2012. – 99 с.
20. Ким Боа. Формирование балетной осанки. Методические рекомендации для подготовительного отделения. – 2-е изд. – СПб: Академия Русского балета имени А.Я. Вагановой, 2013. – 49 с.
21. Костровицкая В. Школа классического танца: учеб. пособие / В. Костровицкая, А. Писарев. – М.; Л.: Искусство, 1986.
22. Костровицкая В. 100 уроков классического танца: учеб.-метод. пособие / В. Костровицкая. – Л.: Искусство, 1972. – 262 с.
23. Красовская В. М. Западноевропейский балетный театр: Очерки истории: От истоков до середины XVIII века / В. М. Красовская. – М.: Искусство, 1979.
24. Красовская В. М. Западноевропейский балетный театр: Очерки истории: Эпоха Новерра / В. М. Красовская. – Л.: Искусство, 1981.
25. Кремшевская Г. Д. Агриппина Яковлевна Ваганова / Г. Д. Кремшевская. – Л.: Искусство, 1981. – 136 с.
26. Меднис Н.В., Ткаченко С.Г. Введение в классический танец / Н.В.Меднис, С.Г.Ткаченко. – СПб: «Планета музыки»; «Лань», 2011.-64 с.
27. Мессерер А. Танец. Мысль. Время / Асаф Мессерер.- М.: Искусство, 1979.- 175 с.
28. Мессерер А. Уроки классического танца: учеб. пособие / А. Мессерер. – М.: Искусство, 1967.
29. Методика класичного танцю: джерела і тенденції: метод. рек. / Т. М. Чурпіта. – К.: КНУКіМ, 2001. – 14 с.
30. Силкин П.А. Русская школа классического танца. Агриппина Яковлевна Ваганова. Монография. – СПб: Академия Русского балета имени А.Я. Вагановой, 2012. – 137 с.
31. Силкин П.А. Хореография: рекомендации по отбору детей и педагогические приемы развития данных. Учебное пособие. – 4-е изд., перераб. и доп. – СПб: Академия Русского балета имени А.Я. Вагановой, 2013. – 81с.
32. Степин А.А. Актерское мастерство. Учебное пособие – СПб: Академия Русского балета имени А.Я. Вагановой, 2012. – 205 с.
33. Суриц Е. Все о балете / Е. Суриц. – М.; Л.: Музыка, 1966.
34. Тарасов Н. И. Классический танец: учебник / Н. И. Тарасов. – М.: Искусство, 1986. – 494 с.
35. Термінологія класичного танцю: метод. рек. / За ред. Т. М. Чурпіта. – К.: КНУКіМ. 2002. – 11 с.

36. Фомкин А.В. Балетное образование: традиции, история, практика. Монография. – СПб: Академия Русского балета имени А.Я. Вагановой, 2013. – 643 с.
37. Худеков С.Н. Искусство танца: История . Культура. Ритуал / С. Н. Худеков. – М.: Эксмо, 2010. – 544 с.
38. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю: підручник / Л. Ю. Цветкова. – К.: Альтерпрес, 2005. – 324 с.
39. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю в школі: навч. посібник / Л. Ю. Цветкова. – К., 1998.
40. Чурпіта Т. М. Система професійних вимог для абітурієнтів хореографічних спеціалізацій / Т. М. Чурпіта // Вісник КНУКіМ: зб. наук. праць. – Вип. 8. – К.: КНУКіМ, 2003. – С. 108–111. – Серія «Педагогіка».
41. Ярмолевич Л. Классический танец: учеб. пособие / Л. Ярмолевич. – Л.: Музыка, 1986.

### Допоміжна література

1. Осадців Т. П. Спортивні танці: навч. посібн. / Т. П. Осадців. □ Л.: ЗУКЦ, 2001.
2. Никитин В. Ю. Модерн – джаз танец: начало обучения / В. Ю. Никитин. □ М.: ВЦХТ, 1998. □ 182 с.
3. Никитин В. Ю. Модерн – джаз танец. Продолжение обучения / В. Ю. Никитин. □ М., 2001.
4. Никитин В. Ю. Модерн – джаз танец: Этапы развития. Метод. Техника / В. Ю. Никитин. □ М.: ИД «Один из лучших», 2004. □ 414 с.
5. Никитин В. Ю. Стретчинг в профессиональном обучении современному танцу: Методическое пособие. / В. Ю. Никитин. □ М.: Изд-во «ГИТИС», 2005. -75с.
6. Перлина Л. В. Танец модерн и методика его преподавания : учебное пособие / Л. В. Перлина; ред. Г. В. Бурцева; Алт. гос. акад. культуры и искусств. - Барнаул: Изд-во АлтГАКИ, 2010. - 123 с.: ил.
7. Боттомер П. Уроки танца. / П. Боттомер. □ М.: Эксмо, 2004. □ 254 с.
8. Васенина Е. Современный танец постсоветского пространства / Е. Васенина. -М.: Редакция журнала “Балет”, 2013. -321с.
9. Васильева Л. Л. Про місце масової музики в культурі другої половини ХХ ст / Л. Л. Васильева // Вісник КНУКіМ. Мистецтвознавство. □ К.: 2001. Вип.
10. Дистер А. Эпоха рока / Ален Дистер. □ М.: Астрель: АСТ, 2005. □ 176 с.
11. Дряпіка В. І. Розкриваючи світ джазу, рок і поп-музики / В. І. Дряпіка. □ К.: Трелакс, 1997.
12. Ендрю Енді. Стилістика року / Ендрю Енді. □ К.: Ніке, 1993.
13. Ерєміна М. Роман с танцем / М. Ерєміна. □ СП б., 1998. □ 253 с.
14. Загорц М. Танцы. / Мета Загорц. □ М.: «Ижица», 2003.
15. Кинус Ю. Г. Джаз: истоки и развитие / Ю. Г. Кинус. □ Ростов н/Д : Феникс, 2011. - 491 с.

16. Ковалёва Н. И. Музыка в массовой молодежной культуре / Н. И. Ковалёва. // Музичне мистецтво і культура: наук. вісн. □ Одеса, 2000 □ Вип. 1.
17. Козлов А. Рок: Истоки и развитие / А. Козлов. □ М., 2001. □ 192 с.
18. Коллиер Дж.Л. Становление джаза. / Джеймс Линкольн Коллиер. Пер.с англ. □ М., 1984.
19. Конен В. Рождение джаза. / В. Конен. □ М.: Сов. композитор, 1990. □ 320 с.
20. Коротков С. История современной музыки / С. Коротков. □ К.: Продюс. центр «LAV – studio»: ТОО ЦУИ «КИЙ», 1996. □ 292 с.
21. Лисицкая Т. С. Хореография в гимнастике / Т. С. Лисицкая. □ М.: Физкультура и спорт, 1984.
22. Лисицкая Т. Что такое брейк? / Т. С. Лисицкая // Наука и жизнь, 1988 № 10.
23. Мішньов В. Брейк-данс: Танец? Акробатика? Пантоміма? / В. Мішньов // Соц. Культура. 1987 № 1.
24. Симоненко В. С. Мелодии джаза / В. С. Симоненко. □ К.: «Музична Україна». 1984.
25. Современная энциклопедия Аванта+. Музыка наших дней / Под. ред. Д. М. Володихин. □ М.: Аванта+, 2002. □ 432 с.
26. Фёдорова Л. Н. Африканский танец: обычаи, ритуалы, традиции. / Л. Н. Фёдорова. ВНИИ Искусствознания. □ М.: Наука, 1986. □ 129 с.
27. Форнатеил П. История рок-н-ролла. / П. Форнатеил // Всесвіт □ 1989. № 8.
28. Хижняк И. А. Парадоксы рок-музыки: мифы и реальность / И. А. Хижняк. □ К.: Молодь, 1989. □ 296 с.
29. Чепалов О. І. Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст.: монографія / О. І. Чепалов; Харк. держ. акад. культури. □ Х.: ХДАК, 2007. □ 344с. Українська літературна мова в ХVІ віці. – Варшава, 1930

### **Спеціалізація «Сучасна хореографія»**

1. Класичний екзерсис як система рухів.
2. Методика виконання вправ біля станка.
3. Основні вимоги класичного танцю.
4. Виворотність в класичному танці.
5. Рухи і позиції рук в класичному танці.
6. Рухи хребта та формування правильної постави
7. Гнучкість хребта людини.
8. Сутність роботи балетмейстера.
9. Драматургія хореографічного твору.
10. Види і жанри в хореографічному мистецтві.
11. Етюд як перший етап постановки хореографічної композиції
12. Розкрити поняття «сучасний танець»
13. Методології сучасного театрального танцю



- 14.Розкрити поняття «танцперформанс».
- 15.Основні технічні прийоми джаз танцю, які використовуються у модерн джаз танці.
- 16.Позиції ніг в модерн-джаз танці.
- 17.Позиції та положення рук у модерн-джаз танці.
- 18.Основні технічні прийоми модерн-танцю які використовуються у модерн джаз танці. Методика виконання contraction та release в модерн-джаз танці.
- 19.Вправи на розвиток рухливості хребта у модерн-джаз танці. Методика виконання flat back та deep body bend.
- 20.Танець як невід’ємна складова хіп-хоп культури.
- 21.Лібрето: принципи побудови.
- 22.Елементи гімнастики для фізичного розвитку танцівника.
23. Еволюція джазових танців.
- 24.Основні технічні принципи джаз-танцю.
- 25.Послідовність екзерсису класичного танцю біля станка.

### Рекомендована література

1. Балет. Энциклопедия. - М.: Советская энциклопедия, 1981.
2. Бежар Морис. Мгновение в жизни другого./ Бежар Морис. -М.:Искусство, 1994.
3. Боттомер П.Уроки танца. / Пол Боттомер. Пер.с англ. К.Молькова. – М.: Эксмо, 2004. – 254 с.
4. Ваганова А. Основы классического танца./ Ваганова А. -Л. - М.:Искусство, 1999.
5. Васильева Е. Танец. / Васильева Е. -М.:Искусство, 1968.
6. Дряпіка В.І. Розкриваючи світ джазу,Ю рок і поп-музики. / В.І.Дряпіка. – К.: Трелакс, 1997.
7. Еремина М.Роман с танцем. / М.Еремина. – СПб., 1998. – 253с.
8. Захаров Р. Сочинение танца. / Захаров Р. -М.:Искусство, 1983.
9. Лисицкая Т. Что такое брейк? / Т.СтЛисицкая. // Наука и жизнь, 1988 №10.
- 10.Никитин В.Ю.Модерн – джаз танец. Начало обучения. / В.Ю.Никитин. – М., 2001.
- 11.Никитин В.Ю.Модерн – джаз танец. Продолжение обучения. / В.Ю.Никитин. – М., 2001.
- 12.Никитин В.Ю.Модерн – джаз танец. Этапы развития. Метод. Техника. / В.Ю. Никитин. – М.: \ ИД «Один из лучших», 2004. – 414с.. / В.Ю.Никитин. – М., 2001.
- 13.Пасютинская В.Волшебный мир танца. / Пасютинская В.- М.:Просвещение,1986.
- 14.Популярная энциклопедия искусств. Музыка, танцы, балет, кинематограф. / Авт. Состав. Н.Данисевич, П.Каменец-Подольский, Д.Шевченко. – СПб.: «Диля», 2001. – 544с.
- 15.Рехвіашвілі А.Ю. Мистецтво балетмейстера. / Рехвіашвілі А.Ю., - К.,2008
- 16.Современная энциклопедия Аванта+. Музыка наших дней. / Вед.ред. Д.М. Володихин. – М.: Аванта+, 2002. – 432с.
- 17.Тарасов Н.И. Классический танец. Школа мужского исполнительства. / Н.И.Тарасов. – СПб.: Лань, 2005. – 496с.

18. Телегин А.А. Танцуем джайв, рое-н-ролл, чечетку. Самоучитель модных танцев. / А.А.Телегин. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2004. – 320с.
19. Федорова Л.Н. Африканский танец: Обычаи, ритуалы, традиции. / Л.Н.Федорова. ВНИИ Искусствознания. – М.: Наука, 1986. – 129с.
20. Форнатеил П. История рок-н-ролла / П.Форнатеил. Пер.з. англ. // Всесвіт – 1989. №8.
21. Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю./ Цветкова Л.Ю. - К.:Альтерпрес, 2005.
22. Шереметьевская Н. Танец на эстраде. / Шереметьевская Н. -М.:Искусство, 1985.

## СТРУКТУРА ОЦІНЮВАННЯ

На підставі правил прийому при вступі на освітній ступінь «Бакалавр» на II курс фахове вступне випробування має на меті виявити знання, вміння, навички теоретичного і практичного матеріалу відповідно до програми I курсу та оцінюються за наступними критеріями:

- рівень знань з фахових дисциплін;
- рівень володіння понятійним апаратом, фаховою термінологією;
- рівень практичних вмінь і навичок з методики виконання фахових дисциплін.

## ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ.

Результати з фахового вступного випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів відповідно до критеріїв. Мінімальний прохідний бал для вступу на освітній ступінь «бакалавр» - 124 бали.

Бали	Оцінка	Критерії
185-200	Відмінно	абітурієнт: - виявив глибокі знання з фахових дисциплін відповідно до програми I курсу; - чітко володіє понятійним апаратом, фаховою термінологією (відповідно до напрямку хореографічного мистецтва); - впевнено і якісно демонструє методику виконання вправ з фахових дисциплін;
170-184	Добре	абітурієнт: - виявив достатні знання з фахових дисциплін відповідно до програми I курсу; - володіє фаховою термінологією в необхідних межах; - розуміється на методиці виконання фахових дисциплін, демонструє окремі рухи; - при відмінній відповіді на одне запитання задовільно відповів на друге;
151-169	Задовільно	абітурієнт:

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- виявив вибірккові знання з фахових дисциплін відповідно до вимог I курсу;</li> <li>- неякісно виконує рухи, передбачені програмою;</li> <li>- при достатній відповіді на одне запитання задовільно відповів на друге.</li> </ul>
<b>124-150</b>	Достатньо задовільно	<p>абітурієнт:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- виявив недоліки у знаннях, розкритті змісту понять;</li> <li>- вибірково володіє термінологією</li> <li>- питання методики викладає з порушенням логіки подання матеріалу; не здатний продемонструвати рухи, передбачені програмою;</li> <li>- посередньо відповів на обидва запитання</li> </ul>
<b>100-123</b>	Незадовільно	<p>абітурієнт:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- не володіє термінологією</li> <li>- не розуміється на методиці виконання</li> <li>- не володіє загальними поняттями і знаннями і вміннями з обраного фаху</li> </ul>